

OKUMAYI SEVMEK VE SEVDİRMEK

Esin ARDIÇ

GİRİŞ:

Okuma alışkanlığı çok az olan bir toplumda yaşadığımız gerçeği; çocuklarımıza okuma alışkanlığı kazandırmak ve bu alışkanlığı kökleştirmek görevini zorunlu kılmaktadır.

Bu nedenle; çocuk okuma çağma geldiğinde, mekanik olarak okumayı öğretmek yeterli olmamakta, okumayı vazgeçilmez bir alışkanlık edindirerek, kitap ve okuma sevgisini kazandırmak gerekmektedir.

Çocuğun ruhsal gelişiminde; yaşama gücü ve sevinci kazandırmak, yaratıcı düşünceyi geliştirmek, dil gelişimini sağlamak, kendini ve başkalarını tanımada yol göstermek, zamanı en iyi biçimde değerlendirmek gibi beceriler okuma alışkanlığı ile gerçekleşecektir.

Kitap ve okuma sevgisi kazandırmak için çalışmalara okul öncesi devrede başlamak ve okul çağında devam etmek gerekmektedir.

OKUL ÖNCESİ:

Okul öncesi çağında çocuk için kitap bir oyuncaktır. İçinde; çevresindeki eşya, hayvan ve görünüşlerin resimlerini bulabildiği bir oyuncak. 13aha sonraları boyama çalışmalarının bu oyuncuğa eklenmesiyle kitaba ilgi başlatılır.

Masal ve Öykü dinlemek okumaya hazırlıkta, çocukların dil gelişiminde ve dinleme dikkatlerinin gelişiminde yararlı bir yol olacaktır.

Daha sonraları bu masal ve öyküleri kitaptan okumak, çocuğun kafasında kitabın güzel şeyler anlatan bir oyuncak ve bir dost olarak yerleşmesine yol açacaktır.

Okul öncesi çağında kitabı tanıyan, kitabı benimseyen, kitapla ilgili ço:uk, okuma isteği ve merakıyla okula gelecektir.

Ahmet Baldöktü İlkokulu Öğretmeni/KAYSERİ OKUL ÇAĞI

OKUL ÇAğI

Okul çağında okumanın mekanik olarak öğretilmesinden sonra okuma çeşitleri ve okuma kaynaklarına dikkat çekilmelidir.

Bu dönemde hızlı okuma, çocukların alamaları çabuk kavramasına, sessiz okuma, okuma sevgisinin arttırılmasına yardımcı olacaktır.

Ayrıca ders dışı konularda serbest okumayla çocuğun isteği, kişiliği doğrultusunda seçtiği kitapları okuması okuma zevki ve alışkanlığı kazandırılmasına yardımcı olacaktır.

OKUMA KAYNAKLARI

Çocuklar serbest okuma kaynaklarının dışında ana okuma kaynaklarından da yararlanırlar. Bunlar; ana ve yardımcı okuma kitapları, sözlükler, ansiklopediler, çocuk dergi ve gazeteleri, ders kitaplarıdır.

Okuma kitapları; belli başlı noktalama, yazım kurallarının öğretiminde de yararlı olabilecektir.

Serbest ve ana okuma kaynakları aracılığı ile çocuklarda:

- a- Okuma ve anlama gelişir,
- b- Doğru konuşma ve yazma becerisi gelişir,
- c- Sözcük dağarcığı gelişir,
- d- Bilgi edinmesi kolaylaşır,
- e- Kendine güveni artar,
- f- Araştırma, inceleme, öğrenme isteği artar,
- g- İyi, yararlı ve kötüyü ayırır,
- h- Sosyal yönden gelişmemiş çevre çocukları buldukları çevrenin eksik ve yanlışlı dil ortamından, olumsuz davranış ve düşüncelerden daha az etkilenir.

Bu arada serbest okumanın ana okuma kaynaklarının yerini tamamen almamasına dikkat edilmelidir. Aradaki dengenin bozulmadan yürütülmesine özen gösterilmelidir.

OKUMA ALIŞKANLIğI

Okuma alışkanlığı küçük yaşlarda kazanılması gereken bir alışkanlıktır.

Bu nedenle okumayı alışkanlık edindirmek ve bu alışkanlığı kökleştirmek için aileye, öğretmenlere, okula ve daha bir çok kuruma görevler düşmektedir.

Aileler, evde küçük de olsa bir kitaplık kurabilir, buna imkan yoksa çocuğu kütüphaneden yararlanmaya alıştıırılabilir, özel günlerde çocuğa kitap armağan ederek, ders dışı okumalarında ona destek ve yardımcı olabilirler.

Öğretmenler; sınıfta kurulan kitaplığın işlerlik kazanmasına dikkat ederek, sınıf kitaplığındaki kitaplardan ilgi çekici bölümler okuyarak devamını okumaları için ilgi uyandırarak, çocukları daha fazla okumaya yöneltip, kitap stçiminde onlara yardımcı olabilirler.

Çocuklara bu alışkanlık verilirken aile ve öğretmenlere düşen bu görevlerin yanısıra, çocuklar için hazırlanan eserleri hazırlayan, yayınlayan ve denetleyen kurumlara da görevler düşmektedir.

ÇOCUK YAYINLARI

Çocuk yayınlarının içerik ve biçim yönünden nitelikli olması sağlanmalıdır.

Çocuk kitapları, çocuğun gelişim düzeyine uygun konuları işlemeli, dili yalın, kavramlar açık olmalıdır.

Konular ilgi çekici biçimde sunulmalı, eğlendirici, öğretici ve düşündürücü olmalıdır.

Çocuğun kendisini tanımasına, kişiliğini geliştirmesine katkıda bulunmalıdır.

Çocuk kitaplarının biçimsel nitelikleri de içeriğe uygun özellikler taşımalı; baskı ve sayfa düzeni kusursuz olmalı, satır aralıkları çocuğun düzeyine uygun olmalı, resimler sanat değeri taşımalı, konuyla bütünlük sağlamalı, kullanılan kağıt ve ciltlemede nitelikli olmalıdır.

SONUÇ

Okuma alışkanlığı kazandırmada ve kitabı sevdirmeye de, bizlere düşen görev ve sorumlulukları yerine getirdiğimizde, gelecek kuşakların az okuyan bir toplum olmaktan kurtulacaklarını ümit edebiliriz ancak.

Kaynaklar:

- 1- Yörükoğlu Atalay - Çocuk Ruh Sađhđı - Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları 31 Nisan 1979
- 2- Oğuzkan Ferhan - Çocuk Edebiyatı - Kadıoğlu Matbaası -1979